

bragte saa meget billigere, end de kunne faa noget andet Sted, ikke alene i vore Havne, men i hele Skandinavien. Der er al Mulighed for her at skabe den bedste Havn i hele Skandinavien for Import, Eksport og Fabrikvirksomhed, og jeg vil indtrængende lægge højtærede Medlemmer paa Sinde ogsaa at tage dette Syn paa Sagen under Overvejelse. Men for at man skal kunne opnaa, at de store Handelscentrer, de store Fragtskibe søge til Esbjerg, er det ikke nok, at Havnen ligger nær ved Vandvejen, det er ikke nok, at den er let tilgængelig, det er heller ikke nok, at den er tilstrækkelig dyb og rummelig, men der fordres ogsaa, at der er til Stede Muligheden for hurtig Ind- og Udladning. Det er selvfølgelig, at det at Skibene kunne behandles hurtigt, let og sikkert, at der er Dybde og Kajplads nok, Adgang for Arbejderne, Plads til Pakhuse, Befordringsmidler som Sporveje, alt dette medvirker til, at de kunne faa de billigere Fragter. Betingelserne ere til Stede derfor, ganske vist ubetinget ikke, naar vi følge det af Ministeren foretrukne Projekt, men derimod og kun, naar vi lægge Havnen mod Vest.

Af Planen over det østre Projekt ville de Herrer se, at Jernbanesporene krydse hverandre overalt; man vil se, at for at faa Jernbanen ned til den mærkelige østre Havn vil man være nødt til at foreslaa en ny Sporforbindelse helt Øster ud langs det grønt mærkede. Man vil se, at for at komme ned til Havnen maa man krydse frem og tilbage, og for Statsbanerne vil det blive en meget kostbar Betjening af Havnen og naturligvis ogsaa en, der vil være meget farlig for Arbejderne, medens man ved at lægge Havnen Vester ud vilde glide let og naturligt ad den nuværende Skraaning for Skinnerne, som blot behøvede at fortsættes lige ud saa langt, som man ønsker, at Havnen skal strække sig, det gaar simpelt, let og naturligt. Og ud mod Vesterhavnen har man de store ubebyggede Arealer, der staa rede til at modtage al Trafikken, hvor Adgangen til Havnen er let tilgængelig for Arbejdere og Befordringsmidler, og hvor der er Plads til en mægtig Udvikling af Handel og Industri; der er alt, hvad der kan fordres i saa Henseende.

Ikke alene er det saaledes, at Sporene krydse frem og tilbage paa denne mærkelige Østhavn, men der kan endvidere spørges: Hvor er der Plads til Pakhuse, til Fabrikker? Ja, der er ganske vist henvist til Arealer — det er de gultmærkede Are-

aler —, som agtes eksproprierede, men med Hensyn til disse Arealer er der at mærke, at de ved Højvande staa under Vand, ved Højvande gaar Vandet op paa den anden Side af Teglværksgade. Det er et sumpet Terrain, og til dette vil man henvise den fremtidige Udvikling. Det forekommer mig at være en i højeste Grad uheldig Grund. Den er, som sagt, sumpet; man mener vel, at man med Udgravningen fra Havnen kan opfylde dette Terrain, men det forekommer mig alligevel, at det er et uheldigt Terrain til derpaa at basere de fremtidige Bygninger, som skulle svare til den Udvikling, der maatte kunne finde Sted her. Som sagt, Byen vilde være tvungen til at udvikle sig i østlig Retning ind i en tilgrænsende Kommune, og Byen vilde ganske vist til Fordel for de nuværende Ejendomsbesiddere i Forretningskvarteret blive delt i en Rigmands- og en Fattigmandsby.

Men altsaa, saaledes som det nu foreslaas her med den ny østre Havn og de projekterede Kajstrækninger, dels langs den nuværende østre Forhavn og dels Øster ud, er det klart, at en saadan Havn meget hurtigt vil være for lille. Der vindes alt for lidt for de store Bekostninger, der fordres, alt for lidt i Sammenligning med, hvad der for de samme Bekostninger vilde vindes ved at gaa i vestlig Retning. Hele dette Anlæg vil hurtigt vise sig for lille og for indsnævret. Naar man saa skal gaa videre, henvises der til, at indenfor den foreslaaede ny Læmole skal der bygges en 300 Fod Kaj ud i Vandet, og denne Kaj skal over en Bro i den østlige Ende sættes i Forbindelse med Jernbanen. Dette bliver en yderligere Komplisering af hele Jernbane- og Forbindelsesnettet. Men det forekommer mig næsten at maatte betegnes som det glade Vanvid, naar man har hele den vestlige By og Kyststrækning parat til at modtage al den Udvidelse, man kan forlange, med faste og gode Byggegrunde i Stedet for eksproprierede, sumpede og opfyldte Arealer, da at ville foreslaa at bygge ude i Vandet en Ø op, for derpaa at bygge videre paa det, som Udviklingen efterhaanden maatte fordrø. Her paa den anden Side af Løbet vil man indrette en ny Kaj, hvor der skal kunne lægges Pakhuse; jeg ved ikke, om der ogsaa skal kunne lægges Industribygninger. Men enhver vil kunne forstaa, at der er ingen Tvivl om, at har man først taget den foreløbige Udvidelse af Østhavnen, som her er foreslaaet, vil man aldrig nogen Sinde finde paa at bygge en Øhavn ude i Vandet, naar man ligger